

19. 08. 2024

OTÁZKA TÝDNE

Jak probíhá vyšetření dny a jak se léčí?

ODPOVĚĎ

Dna neboli dnavá artritida je revmatologické zánětlivé onemocnění, které vzniká zvýšenou hladinou kyseliny močové v krvi (hyperurikemie) a hromaděním jejích krystalů v kloubních a měkkých tkáních. Onemocnění může probíhat řadu let bez příznaků. **Důležité je, aby nemoc byla léčena – v opačném případě může dojít k poškození kloubů, onemocnění ledvin, zažívacím problémům (nadýmání, průjem) atd. Součástí léčby je úprava a dodržování životosprávy a zařazení vhodného pohybu.**

Jak se dna projevuje?

Náhle bez dřívějších příznaků může propuknout tzv. akutní dnavý záchvat, který se ve většině případů objevuje jako zánět palce nohy. Může se také projevit i jinde na kloubech horních nebo dolních končetin – na ostatních prstech, kotnících, kolenech, loktech nebo zápěstích. Při projevu nemoci je postižený kloub zarudlý, oteklý, teplý a bolestivý na dotek. Ačkoli počáteční projevy v podobě akutního dnavého záchvatu mohou po pár dnech ustoupit, nemoc sama nezmizí. V případě, že se symptomy objevují opakovaně, vyskytuje se na více místech či způsobuje trvalé zdravotní následky, může se jednat o chronický stav onemocnění.

Jaké jsou příčiny dnavé artritidy?

Příčina tohoto onemocnění často souvisí s nezdravým životním stylem a špatnou životosprávou – nadměrnou konzumací potravin s obsahem bílkovin, nadměrnou konzumací alkoholu, nedostatečným pitným režimem, nedostatkem pohybu. Nemoc se může také objevit v kombinaci s jiným onemocněním (např. se selháním ledvin, lupénkou, vysokým krevním tlakem, při diabetu 2. typu, obezitě atd.), při užívání léků (např. diuretika, imunosupresiva, antiparkinsonika), případně u lidí s genetickými předpoklady.

Kam se objednat na vyšetření?

V případě příznaků (viz výše) by se měl pacient objednat na vyšetření k všeobecnému praktickému lékaři. Ten s pacientem projde jeho anamnézu a aktuální zdravotní obtíže, následuje komplexní fyzikální vyšetření. Lékař pacienta odešle na laboratorní odběr krve – laboratorní vyšetření hladiny kyseliny močové má spíše pomocný význam. Pro správnou diagnostiku je klíčové stanovení krystalů kyseliny močové v kloubní tekutině. V případě potřeby je proveden rentgen (RTG) nebo ultrasonografické vyšetření (USG) postiženého kloubu.

Na základě výsledků vyšetření zvolí praktický lékař vhodnou léčbu. V případě akutního dnavého záchvatu je důležité včasné zahájení léčby. Praktický lékař pacienta může doporučit k dalšímu vyšetření u lékaře specialisty – revmatologa, případně také ortopeda.

Vyšetření v revmatologické ambulanci

Revmatologie je specializovaný lékařský obor se zaměřením na prevenci, vyšetření a léčbu nechirurgických onemocnění pohybového aparátu (např. kloubů, kostí, páteře, svalů, vazů). **Lékař specialista – revmatolog absolvuje s pacientem krátký pohovor, během kterého si doplní**

potřebné informace v anamnéze. Dále provede fyzikální vyšetření a zhodnotí zdravotní stav pohybového aparátu pacienta, případně provede punkci kloubní tekutiny a vyloučí jiné možné revmatoidní onemocnění. Následně stanoví diagnózu a navrhne léčebný postup.

Léčba dny

Cílem léčby je z dlouhodobého hlediska předcházení akutních dnavých záchvatů a snížení koncentrace kyseliny močové v krvi. Léčba je individuální – odvíjí se od stavu onemocnění, přítomnosti rizikových faktorů a přidružených onemocnění.

Ošetřující lékař pacientovi v rámci léčby doporučí – dodržování dietních opatření (doporučuje se omezit konzumaci vnitřností, zvěřiny, masových vývarů, mořských ryb a plodů, hub, luštěnin, květáku a brokolice, chřestu, kvasnic, čokolády atd.) **a pitného režimu** (omezit silný černý čaj a zrnkovou kávu, pít dostatek neslazené vody atd.), **změnu životního stylu, abstinenci** (vynechat obzvláště pivo), **zařazení pohybové aktivity, v případě obezity snížení hmotnosti.** Pacient také dochází na pravidelné kontroly, a to včetně kontrol přidružených onemocnění.

V rámci farmakoterapie ošetřující lékař pacientovi předepisuje léky – v době akutního dnavého záchvatu zejména nesteroidní antirevmatika (léky snižující bolest kloubů a potlačující zánět), dále urikosurika (léky snižující tvorbu kyseliny močové), glukokortikoidy a další léky k předcházení zhoršení stavu.

Úhrada z veřejného zdravotního pojištění

Veškerá vyšetření, která jsou pacientovi indikována, jsou hrazena z veřejného zdravotního pojištění. Všechna vyšetření je nutné provést ve smluvních zdravotnických zařízeních (tedy u poskytovatele zdravotních služeb, který má smlouvu se zdravotní pojišťovnou pacienta).

Viktorie Plívová

tisková mluvčí